Lietas arhīva Nr. 1A-0083-18/23
ECLI:LV:ZRT:2018:0503.1A10000318.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Bauskā 2018.gada 3.maijā

Zemgales rajona tiesa,
tiesnese Lilita Kosoja
piedaloties sūdzības iesniedzēja pārstāvim /pers. B/
Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes pārstāvei /pers. C/

2018.gada 23.aprīlī atklātā tiesas sēdē Bauskā, Zaļā ielā 12, izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc Bauskas novada domes, reģistrācijas Nr.90009116223, sūdzības par Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes priekšnieka /valsts amatpersona/ 2017.gada 21.decembra lēmumu Nr.1744.

Aprakstošā daļa

Zemgales rajona tiesā 2018.gada 24.janvārī saņemta Bauskas novada domes, reģistrācijas Nr.90009116223, turpmāk arī – sūdzības iesniedzējs, sūdzība par Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes priekšnieka /valsts amatpersona/ 2017.gada 21.decembra lēmumu Nr.1744 (turpmāk arī – pārsūdzētais lēmums).

Ar Bauskas rajona tiesas (pēc 2018.gada 1.marta tiesu reorganizācijas - Zemgales rajona tiesa) tiesneses 2018.gada 30.janvāra lēmumu sūdzība pieņemta, ierosināta tiesvedība administratīvā pārkāpuma lietā un lieta nozīmēta izskatīšanai mutvārdu procesā.

No lietas materiāliem redzams, ka Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes Satiksmes uzraudzības un koordinācijas biroja Autopārvadājumu uzraudzības nodaļas vecākais inspektors Valsts amatpersona (turpmāk – vecākais inspektors) sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. PF 767535 par to, k a 2017.gada 27.oktobrī plkst.12.00, Bauskā, Zaļajā ielā 12 veicot Bauskas novada pašvaldības, Bauskas novada administrācijas pārbaudi, kas saistīts ar iestādē strādājošo transportlīdzekļu vadītāju darbu un atpūtas laiku uzskaiti, klātesot pilnvarotai personai /pers. E/, pamatojoties uz saimnieciskās darbības veicēja kontroles aktu UP 500080, tika konstatēts, ka iestādē tiek nepilnīgi veikta transportlīdzekļu vadītāju darba un atpūtas laika datu un dokumentu uzskaites un glabāšanas noteikumu ievērošana. Bauskas novada administrācija sodīta pēc LAPK $149.^{38}$ panta 23.daļas ar naudas sodu 140,00 *euro* apmērā.

Nepiekrītot 2017.gada 27.oktobra lēmumam sūdzības iesniedzējs 2017.gada 13.novembrī to pārsūdzējis augstākā iestādē.

Ar Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes priekšnieka /valsts amatpersona/ 2017.gada 21.decembra lēmumu Nr.1744 vecākā inspektora Valsts amatpersona 2017.gada 27.oktobra lēmums Nr. PF 767535 atstāts negrozīts. Bauskas novada domes sūdzība noraidīta.

Nepiekrītot lēmumam sūdzības iesniedzējs to pārsūdzējis tiesā, lūdzot pārsūdzēto lēmumu atcelt un lietu izbeigt.

Sūdzības iesniedzējs norādījis, ka:

1 . Lēmumā nav dots vērtējums attiecībā uz pie administratīvās atbildības sauktās iestādes „Bauskas novada administrācija" atbilstību LAPK definētajam administratīvā pārkāpuma subjektam. Uzskata, ka ir izvērtējams jautājums par to, vai vispār pie administratīvās atbildības ir saucamas publisko tiesību juridiskās persona. Uzskata, ka atbildīga nav ne iestāde „Bauskas novada administrācija", ne arī Bauskas novada pašvaldība kā atvasināta publiska persona. Latvijas/pers. F/ Valststiesību zinātņu katedras docents Edvīns Danovskis vairākkārt savās zinātniskajās publikācijās ir norādījis, ka publisko tiesību juridiskā persona nav administratīvās atbildības subjekts (skat., piemēram, Danovskis E. Administratīvā pārkāpuma subjekta noteikšanas problēmas. Grām.: Tiesību efektivitāte postmodernā sabiedrībā: Latvijas Universitātes 73.zinātniskās konferences rakstu krājums. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2015, 53.-60. lpp.). Arī Latvijas Universitātes 74.zinātniskās konferences rakstu krājumā docents Edvīns Danovskis ir analizējis šo jautājumu. Minēto zinātnisko publikāciju redkolēģiju sastāvos ietilpst tiesību zinātnē atzīti speciālisti — tajā skaitā asociētie profesori. Docents E.Danovskis savas atziņas šajā jautājumā skaidro ar to, ka valsts pārvalde nevar sodīt pati sevi un šis apsvērums atrodams vienā no Krimināllikuma grozījumu likumprojekta anotācijām un LAPK lietotais termins ‚juridiskā persona" reducējams atbilstoši likuma jēgai un tiesību sistēmai, proti, tikai attiecībā uz privāto tiesību juridiskajām personām. Turklāt, Administratīvo pārkāpumu procesa likumprojekta, kas Saeimā šobrīd jau ir izskatīts divos lasījumos, 8.panta trešajā daļā paredzēts, ka par pārkāpumiem, kurus izdarījusi publisko tiesību juridiskā persona, pie administratīvās atbildības sauc

publisko tiesību juridiskās personas amatpersonu, ja tā nav pildījusi vai ir nepienācīgi pildījusi kādu uz amatpersonu attiecināmu pienākumu, par kura nepildīšanu vai nepienācīgu pildīšanu likumā vai pašvaldību saistošajos noteikumos ir paredzēta administratīvā atbildība.

Piebilst, ka Krimināllikuma 70.[1] pants nosaka, ka par šā likuma sevišķajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu privāto tiesību juridiskajai personai, tai skaitā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībai, kā arī personālsabiedrībai, tiesa vai likumā paredzētajos gadījumos prokurors var piemērot piespiedu ietekmēšanas līdzekli, ja nodarījumu juridiskās personas interesēs, šīs personas labā vai tās nepienācīgas pārraudzības vai kontroles rezultātā izdarījusi fiziskā persona, rīkodamās individuāli vai kā attiecīgās juridiskās personas koleģiālās institūcijas loceklis.

2. Bauskas novada pašvaldība kā pašpārvadājumu veicēja pasažieru pašpārvadājumus ar autobusiem veic atbilstoši Autopārvadājumu likumam. Šā likuma 51.panta otrā daļa noteic, ka kārtību, kādā veicami pasažieru un kravas pašpārvadājumi, nosaka Ministru kabinets. Ministru kabinets 2004.gada 20.aprīlī izdeva noteikumus Nr.327 „Kārtība, kādā veicami pasažieru un kravas pašpārvadājumi". Vērš tiesas uzmanību tam, ka atbildību par pārkāpumiem, par kuriem pašpārvadājumu veicēji var tikt saukti pie administratīvās atbildības saistībā ar pašpārvadājumu veikšanu, nosaka LAPK 149.[36] pants, nevis LAPK 149.[38] pants.

3. Administratīvā pārkāpuma lietas materiālos atrodas saimnieciskās darbības veicēja kontroles akts Nr.UP500080, kurā norādīts, ka iestāde „Bauskas novada administrācija" 2017.gadā ir izdarījusi 27 ļoti nopietnus pārkāpumus, kā arī ietverta prasība iekšzemes pašpārvadājumos lietot tahogrāfus un veikt no tiem datu lejupielādes. Sakarā ar sastādīto administratīvā pārkāpuma protokolu, Bauskas novada pašvaldība vērsās pārvadājumu nozares atbildīgajā institūcijā — Satiksmes ministrijā, uz ko saņēma atbildi, no kuras nepārprotami izriet tas, ka Regulas Nr.561/2006 5.-9.panta normu piemērošanas izņēmumi attiecināmi ne tikai uz valsts iestāžu, bet arī uz pašvaldības iestāžu veiktajiem pārvadājumiem.

Motīvu daļa

Tiesā sūdzības iesniedzējs uzturēja sūdzībā norādītos argumentus. Iestādes pārstāvis tos neatzina un lūdza pārsūdzēto lēmumu atstāt negrozītu, sūdzību noraidīt.

Uzklausot sūdzības iesniedzēja un iestādes pārstāvja paskaidrojumus, novērtējot lietā esošos pierādījumus tiesa atzīst sekojošo.

Latvijas Administratīvā pārkāpuma kodeksa (LAPK) 289.[6] panta devītā daļa nosaka, ka izskatot sūdzību administratīvā pārkāpuma lietā, tiesai jāizlemj vai ir noticis administratīvais pārkāpums, vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu, vai ir apstākļi, kas pastiprina vai mīkstina atbildību un kāds administratīvais sods piemērojams personai.

LAPK 243.pantā noteikts, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Norādītā panta ceturtajā daļā noteikts, ka, ja vien administratīvā pārkāpuma lietvedībā netiek pierādīts pretējais, bez papildus procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu uzskatāmas ziņas par faktiem, kuras administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī administratīvā pārkāpuma protokolā fiksējusi amatpersona.

2017.gada 27.oktobrī vecākais inspektors, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.767535, pie administratīvās atbildības par LAPK 149.[38] panta 23.daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu saucis un piemērojis naudas sodu Bauskas novada pašvaldības Bauskas novada administrācijai.

Lai atzītu, ka persona izdarījusi administratīvo pārkāpumu, nepieciešams konstatēt visus administratīvā pārkāpuma sastāva elementus- subjekts, subjektīvā puse, objekts un objektīvā puse.

Vispārzināms, ka par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu pie atbildības var saukt ne tikai fiziskas personas, bet arī juridiskas personas (subjekts), jo LAPK 14.[1] pantā noteikts, ka LAPK un pašvaldības domju izdotajos saistošajos noteikumos īpaši paredzētajos gadījumos par administratīvajiem pārkāpumiem pie atbildības ir saucamas juridiskas personas.

LAPK 149.[38] panta 23.daļā paredzēta atbildība par transportlīdzekļa vadītāja darba un atpūtas laika datu un dokumentu uzskaites un glabāšanas noteikumu neievērošanu uzņēmumā. No tā secināms, ka par norādīto pārkāpumu pie atbildības var saukt juridisku personu, bet personai, kura veic komercdarbību, bet nav juridiskā persona, par administratīvo pārkāpumu jāatbild tāpat kā juridiskai personai.

Bauskas novada pašvaldības Bauskas novada administrācija nekādā gadījumā nav uzskatāma par fizisku personu.

Savukārt juridiska persona ir uzņēmums, iestāde vai organizācija, kas, pildot kādas funkcijas, rīkojas savā vārdā kā patstāvīgs civiltiesību un civilpienākumu subjekts. Juridiskai personai ir sava rīcībspēja. Tā savā vārdā var iegūt tiesības un uzlikt pienākumus. Tai ir savs īpašums, un tā ir atbildīga par savām saistībām.

Saskaņā ar Komerclikumu uzņēmuma juridiskā forma ir komercsabiedrība. Norādītā likuma 18.pantā noteikts, ka uzņēmums ir organizatoriski saimnieciska vienība. Uzņēmumā ietilpst komersantam piederošas ķermeniskas un bezķermeniskas lietas, kā arī citi saimnieciski labumi (vērtības), kurus komersants izmanto komercdarbības veikšanai. Zināms, ka uzņēmumu dibina fiziskas vai juridiskas personas, vai reģistrētas komercsabiedrības, vai citas juridiskas personas (komersanti) uzņēmējdarbības veikšanai un peļņas gūšanai. Katra komercsabiedrība ir jāreģistrē komercreģistrā.

Kā norādīts juridiskajā literatūrā – Mag.jur. Edvīna Danovska, Dr.jur. Jautrītes Briedes publikācijā „ Publisko tiesību subjektu civiltiesiskais statuss" (*Jurista Vārds 2012.gada 14.februāris, Nr. 7(706)*), atšķirībā no iestādēm, atvasinātas publiskas personas ir tiesību subjekti (tiem piemīt tiesībspēja). To, vai pārvaldes institūcijai jābūt atvasinātai publiskai personai (juridiskai personai), nosaka likumdevējs.

Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1.panta 2.punktā noteiktajam, pašvaldība ir atvasināta publiska persona. Tai ar likumu piešķirta sava autonoma kompetence, kas ietver arī sava budžeta veidošanu un apstiprināšanu. Tai var būt sava manta. Tādējādi juridiska persona ir Bauskas novada pašvaldība un tai saskaņā ar likumu ir tiesības izveidot iestāžu tīklu- pašvaldības policiju, izglītības iestādes, kultūras iestādes u.c., kuras nav tiesību subjekti, bet kuras juridiskās darbības veic attiecīgās atvasinātās publiskās personas vārdā.

Saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 21.panta pirmās daļas 8.punktu un Valsts pārvaldes iekārtas likuma 28.pantu, Bauskas novada dome 2013.gada 28.novembrī apstiprinājusi Bauskas novada pašvaldības iestādes "Bauskas novada administrācija" nolikumu.

Nolikuma 1.punktā noteikts, ka Bauskas novada pašvaldības iestāde "Bauskas novada administrācija" ir Bauskas novada domes izveidota iestāde, kas nodrošina domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī tās darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu. Tā ir reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu maksātāja reģistrā, savā darbībā izmanto administrācijas zīmogu ar Bauskas novada ģerboņa attēlu, tai ir noteikta parauga veidlapas un tā izmanto atvērtos kontus Valsts kasē un kredītiestādēs. Nolikumā ir ietvertas administrācijas kompetences, darba organizācija un pamatā kompetence saistīta ar Bauskas novada domes (pašvaldības) darbības nodrošināšanu, uzdevumu un lēmumu izpildi.

Tādējādi tiesa piekrīt sūdzības iesniedzējam, ka Bauskas novada pašvaldības iestāde Bauskas novada administrācija nav juridiska persona un tā nav LAPK paredzētā administratīvā pārkāpuma subjekts.

Tā kā iztrūkst viens no administratīvā pārkāpuma sastāva elementiem, tad tiesa uzskata, ka nav analizējami pārsūdzētajā lēmumā un sūdzībā ietvertie argumenti par to, vai ir noticis administratīvais pārkāpums, vai persona, kura saukta pie administratīvās atbildības ir sodāma u.c. LAPK 289.^{6} panta devītajā daļā ietvertie jautājumi.

Tiesa kā nepamatotu atrod iestādes atsauci uz spēkā stājušos Daugavpils tiesas 2017.gada 8.jūnija spriedumu lietā 1A12000817 par Kalkūnes pagasta pārvaldes saukšanu pie administratīvās atbildības un sodīšanu pēc LAPK 149. ^{38} panta 14.daļas.

Tiesa uzskata, ka pārsūdzētais lēmums ir atceļams, jo Bauskas novada pašvaldības Bauskas novada administrācijas darbības nesatur LAPK 149.^{38} panta 23.daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvu (LAPK 239.panta 1.punkts) un administratīvā pārkāpuma lieta izbeidzama.

Rezolutīvā daļa

Vadoties pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 1.punkta, 289.^{12} panta otrās daļas 2.punkta, 289.^{13} panta, 289.^{17} panta, 289.^{18} panta Zemgales rajona tiesa

n o s p r i e d a

Atcelt Valsts policijas Galvenās Kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes priekšnieka /valsts amatpersona/ 2017.gada 21.decembra lēmumu Nr. 1744 "Par pārsūdzēto lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.PF767535".

Administratīvā pārkāpuma lietu Nr.PF 767535 izbeigt.

Spriedumu var pārsūdzēt Zemgales apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas tiesas kancelejā, iesniedzot apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Pilns spriedums sagatavots un pieejams Zemgales rajona tiesas kancelejā Bauskā, Zaļā ielā 12, 2018.gada 3.maijā.

Tiesnese Lilita Kosoja